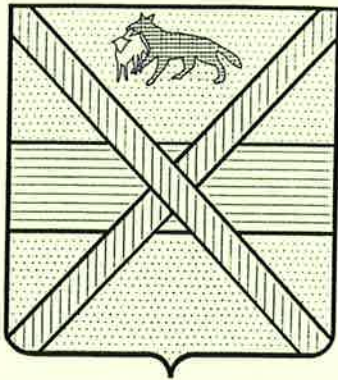

Berla

Heemkundige kring

Meise Oppem Wolbertem

en omgeving

Archief en bibliotheek

Brusselsesteentweg, 73

1860 Meise

Berla

heemkundige kring
meise - oppem -
wolvertem
en omgeving

raad van beheer :

S. Van Hemeldonck - Van Antwerpen, ere-voorzitster
R. Moyson, voorzitter
J. De Cuyper - ondervoorzitter
R. Moerenhout, secretaris
A. Jacobs, penningmeester
R. Moreau P. Carrière M. Van den Broeck J. Cornelissen F. Coene

ons tijdschrift :

verschijnt driemaandelijks
jaarabonnement en lidgeld : 300 fr A.S.L.K. 001-1189490-55
los nummer : 100 fr
(de auteurs zijn verantwoordelijk voor hun bijdrage)

berla verzamelt :

- alle dokumenten over de fusiegemeente Meise zoals oude weekbladen, knipsels, zichtkaarten, foto's, strooibrieven, affiches, landkaarten....
- alle dokumenten over inwoners van de gemeente zoals doodsprentjes, familiearchief, foto's, akten van koop en verkoop, kavelbrieven..
- alle voorwerpen in verband met ambachten en stielen van vroeger, boerenalaam, leefmilieu en gewoonten van onze voorouders

werp niets weg, kontakteeer eerst Berla !

onze bibliotheek en archief :

toegankelijk iedere woensdag van 14 tot 17 u. (behalve op feestdagen en in de vakantieperiode)

onze heembabbelavond :

iedere tweede maandagavond van de maand om 20 u nodigen wij belangstellenden in de plaatselijke geschiedenis uit voor een gezellige "heembabbelavond" in ons lokaal. Resultaten van opzoekingen en andere heemkundige ervaringen kunnen er uitgewisseld worden.

info :

voor dringende vragen kan men telefonisch terecht bij :

Mevr. S. Van Hemeldonck op 02 - 269.29.26
Raoul Moyson op 02 - 269.28.88
Roger Moerenhout op 02 - 270.24.50

zetel van de kring : berla vzw - brusselsesteenweg 73 - 1860 meise

INHOUD

Ten geleide		2
Rond de kerk van Oppem	J. Anne de Molina	3
Oude Meisese geslachten : Bessems	L. Lindemans	13
Het vervoer door de tijden heen	A. Jacobs	17
Toponymie Meise-Oppem-Rode	E. Van Hemeldonck	23
Het is nooit te laat !	J. Cornelissen	27
Kort genoteerd	A. Jacobs	28

BERLA

driemaandelijks tijdschrift
nummer 45 - september 1996

TEN GELEIDE

Talrijke BERLA-leden hebben samen met driemaal tweehonderd toeschouwers genoten van de voortreffelijke voorstellingen van "Mama Carlota" door het gezelschap van wijlen Ivonne Lex, in het kasteel van Bouchout zelf. De eerste avond werd ook bijgewoond door de auteur, Frans Depeuter en de trotse bezitters van de enige echte keizerlijke parasol !

Overigens is er nog meer nieuws van het Keizerin Charlotte-front : BERLA-bestuurslid Julia Cornelissen ontdekte het bestaan van een vooroorlogse Warner Bros-productie over de keizerlijke belevenissen in Mexico. Bette Davis vertolkt de rol van Charlotte en Brian Aherne schijnt in deze historische film zelfs op Maximiliaan te gelijken. Daarover later meer.

In twee vorige nummers van BERLA verscheen de tekst van een in 1980 geschreven artikel over de oude hoeven van Oppem, waarin het accent werd gelegd op hun bezit door eigenaars die meestal tot de zeven patriciërsge-slachten van Brussel behoorden. De auteur, Jhr. José Anne de Molina, heeft ons sindsdien, na aanvullende opzoekingen en aan de hand van recent ontdekte documenten, een nieuw artikel bezorgt over de oorsprong van deze hoeven en over hun evolutie in latere tijden. De eerste aflevering verschijnt in dit nummer.

Leo Lindemans beklom de stamboom van de "Bessems" uit Meise en Achiel Jacobs legde de laatste hand aan zijn artikelenreeks over het vervoer door de tijden heen. De buurtspoorwegen en de eerste fietsen en "automobielen" passeren de revue. De uitgave in brochurevorm van deze bijdrage, rijk geïllustreerd, zal nog tijdens de komende cultuurbeurs te Wolvertem verkrijgbaar zijn op de stand van BERLA.

Mevrouw Van Hemeldonck ploegt naarstig verder in de lokale toponymie en Julia Cornelissen zorgde voor de luchtige noot in dit BERLA-nummer.

Achiel Jacobs heeft voor U de heemkundige activiteiten in het omliggende "kort genoteerd".

BERLA

RONDE DE KERK VAN OPPEM

Zoals reeds door Jan Verbesselt aangetoond werd ¹, was de kerk van Oppem oorspronkelijk een villakerkje. Hiermee wordt bedoeld dat de oprichting van een kerkgebouw en van een voor de inwoners toegankelijke bidplaats om de sacramenten te ontvangen, te danken was aan de plaatselijke heer die er een landelijk bedrijf van een nogal aanzienlijke omvang bezat.

De oude bank van Brussegem telde meerdere gehuchten, doch de heren en later de ridders van Ossel enerzijds en de ridders van Oppem anderzijds waren in dit gebied de enige heerlijke families met een zeker aanzien. Dit wijst erop dat Ossel en Oppem zeer oude vestigingsplaatsen waren, waar homines liberi (vrije mannen), die men later nobiles viri (edellieden) zou noemen, zich gevestigd hadden.

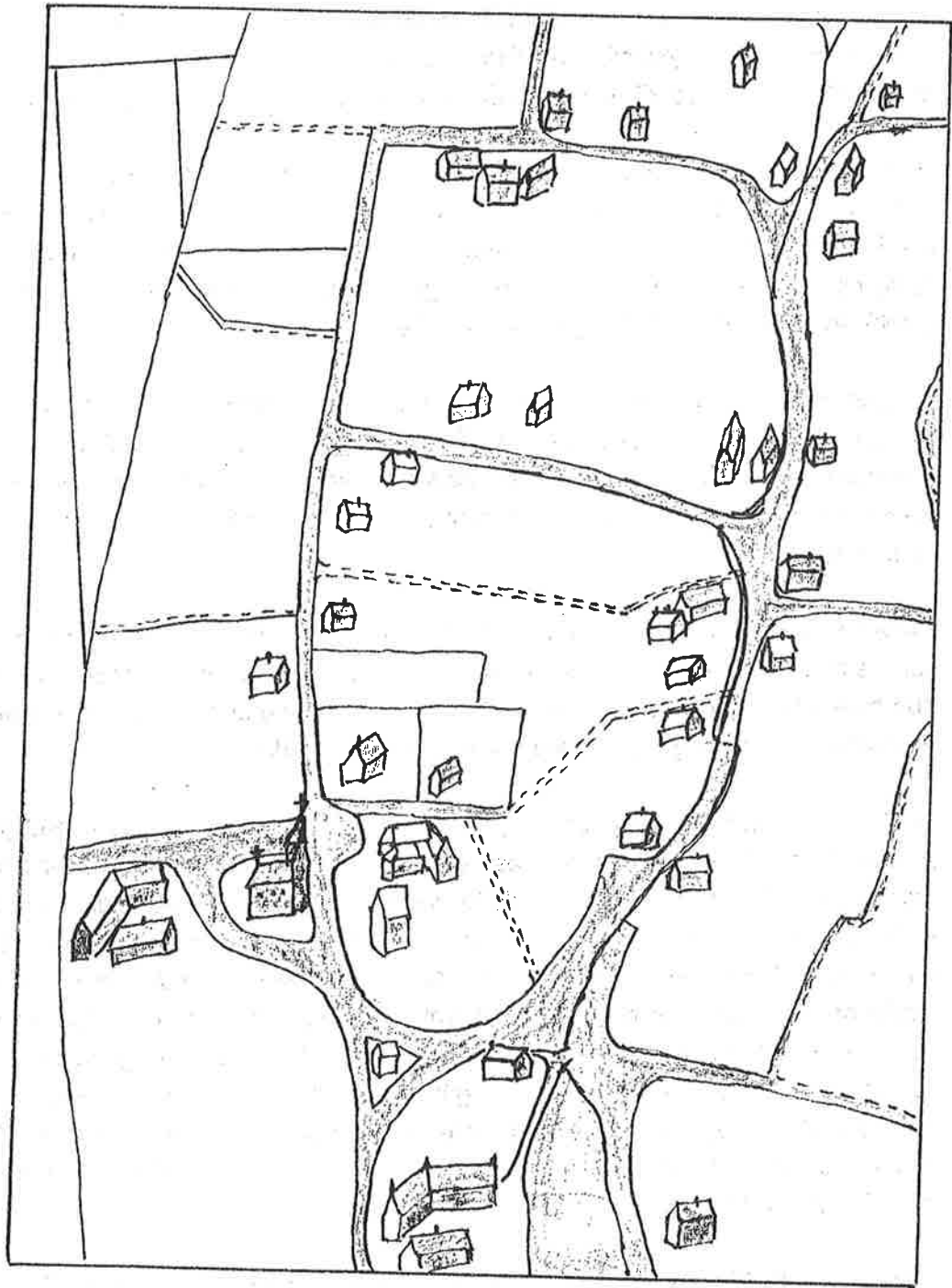
In Oppem was het geslacht van Ophem heer en meester, naar de naam van de plaats waar het gevestigd was; zijn leden waren vrij of van adel omdat zij dankzij hun bezittingen en inkomsten van een bepaalde onafhankelijkheid konden genieten en oorspronkelijk niet verplicht waren zich onder de bescherming te stellen van andere heren die over meer macht beschikten.

Dit gebeurde echter wel later in de Middeleeuwen wanneer de heren van Oppem vassalen van de heer van Bijgaarden werden. Van hem hielden ze voortaan hun heerlijke rechten en hun heerlijkheid van Oppem in leen. De heer van Grimbergen was zijnerzijds heer van de "parochie" van Brussegem, waarvan Oppem deel uitmaakte.

Het is op een plaats dichtbij het kerkgebouw dat de "villa" (=groot landelijk bedrijf), later "het hof van Ophem" genoemd, moet gesitueerd worden en, zoals hierna nader zal toegelicht worden, ten westen van de kerk op de heuvel. Doch dit heerlijk bedrijf zal oorspronkelijk wel groter geweest zijn dan in de dertiende en veertiende eeuw, om aan de heer toe te laten over ruime inkomsten te beschikken. Het omvatte dan ook heel waarschijnlijk wat later "het hof achter het koor van de kerk van Ophem" zal genoemd worden en met meer zekerheid nog ook "het Hof ten Steene". Later zal dit domein in drie delen opgesplitst geweest zijn, waarvan de twee laatstgenoemde hoven en de nog bestaande hoevegebouwen nog steeds naar deze vroegere situatie wijzen. Hoe zou trouwens anders kunnen uitgelegd worden dat deze drie hoeven, zo dicht bij elkaar gelegen, destijds in bezit waren van leden van dezelfde familie, namelijk de van Ophem's....?

Midden van de 19de eeuw bedroeg de gezamenlijke oppervlakte van deze drie boerderijen nog ongeveer 103 hectaren.

1. - J. VERBESSELT - Het parochiewezen in Brabant -

Oppem 1690

Het Hof te Ophem

Dit hof was de bakermat van het oude riddergeslacht van Ophem en was in de 14de eeuw in het bezit van de zogenaamde familie de Visschere (van Ophem). Het bestond uit een leengoed afhankelijk van het leenhof van Bijgaarden met een eigen heerlijkheid of leenhof en uit vrijgoederen.

Het cartularium van de Abdij van Grimbergen (1132 - 1243) vermeldt reeds in 1154 Wilhelmus de Ophem met zijn vier zonen Aloldus, Herwoldus, Walterus en Giselbertus²

A. Wauters verwijst naar enkele oorkonden die hij zorgvuldig ontleedde; hij vermeldt o.a. de moeilijkheden met betrekking tot de tienden van Ophem op het einde van de 12de eeuw, de politieke rol die verschillende heren van Ophem gespeeld hebben en vermeldt als oudst bekende heer van het Hof van Ophem Cornelis van Ophem, vader van Geert (rond 1440)³.

De enige houvasten zijn de lijsten van 1346, 1356 en 1386 van de cijnsplichtigen en van de "meiseniedelieden" van de Hertog van Brabant in Ophem en in Wolvertem en later de vermeldingen in de leenboeken van het Leenhof van Groot Bijgaarden en van het Leenhof van de Hertog van Brabant, van wie het leen van Ophem bijgevolg onrechtstreeks afhankelijk was.

De eerste naamdrager de Visschere was Adam de Visschere, reeds vóór 1328 overleden⁴. Deze had drie zonen die alle drie in 1356 te Ophem als "meiseniedelieden" van de hertog van Brabant vermeld worden : Adam, Jan en Gielis de Visschere van Ophem, doch deze waren waarschijnlijk reeds te Brussel gevestigd⁵. Adam was ridder en behoorde bijgevolg tot de adel, want in die tijd kon niemand tot ridder geslagen of verheven worden zonder van adel te zijn.

In 1346 worden onder de cijnsplichtigen van de Hertog van Brabant onder Wolvertem vermeld⁶ : "Josse zoon van wijlen Godescalc van Ophem enerzijds en Jan van Ophem voor de goederen van Godescalc van Ophem en verder nog Gisbrect van Ophem zoon van Jan van Ophem voor de goederen die van Adam van Quaelsterghem waren⁷".

2 - Jan VERBESSELT - De oudste Brabantse adel en de feodaliteit in "De Adel in het Hertogdom Brabant" - Centrum Brabantse geschiedenis - Brussel 1985.

3 - A. WAUTERS - Histoire des Environs de Bruxelles - 2de uitg. deel IV, blz 147.

4 - Volgens oude stambomen was Adam van Ophem ridder en schepen van Brussel in 1335 ; hij was echtgenoot van Ida van Assche geheten van Grimbergen.

5 - Volgens dezelfde bron zou Jan van Ophem ridder geweest zijn en in 1356 overleden zijn na in 1348 Ida de Clievere te hebben gehuwd. Hij zou vier bunders land te Zaventem in leen gehouden hebben.

6 - ARA (Algemeen Rijksarchief) - Rekenkamer register nr 44825 - kohier 55 v° Zie Eigen Schoon en de Brabander - 1982 - blz 358.

7 - Kwaalsterghem was tussen Ophem en Wolvertem gelegen, vermoedelijk huidige Biesthoek.

Volgens een zegelafdruk van 1375, volgens het verhaal van de Grimbergse oorlog rond die tijd geschreven en volgens een wapenboek in de bibliotheek van het kasteel van Huldenberg bewaard ⁸, was het wapen van deze familie van Ophem "in zilver vijf aan elkaar palende ruiten van keel schuins gerangschikt". De helm boven het schild was getopt met een helmteken, zijnde een uitkomend gekroond manshoofd met een baard ⁹.

In 1386 worden onder de cijnsplichtigen van de Hertog van Brabant onder Wolverteem vermeld ¹⁰ : Gillis zoon van Gillis van Ophem voor een weide, ook genaamd "de Moorseele" enerzijds en Jan van Ophem voor een weide ook genaamd van Moorseele die toebehoort heeft aan een andere Jan van Ophem anderzijds.

De goederen te Ophem gelegen, namelijk het hof dat in leen gehouden was van de Heer van Bijgaarden, de heerlijkheid en het laathof, evenals het Hof te Steene dat een vrijgoed was, waren aan Jan en/ of Gielis van Ophem toebedeeld. Adam, de oudste zoon, bekwam dus niet Oppem in zijn erfdeel, alhoewel het de bakermat van zijn familie was, doch andere goederen. De verdeling had namelijk plaats gehad met inachtneming van de "costuyme" welke sinds 1270 in het land van Grimbergen van toepassing was, waarbij de cijns- en leengoederen aan de jongste zoon moesten toebedeeld worden. Deze had hetzelfde "prerogatief" als de oudste zoon elders in Brabant.

Elisabeth van Ophem, dochter van de genoemde Jan van Ophem huwde Giselbert van den Berghe en hun zoon Walraven van den Berghe, (hij gebruikte de latijnse vorm de Monte) die geen kinderen had, maakte in 1413 zijn testament op om dit hof, dat hij van Gillis van Ophem, de oom van zijn moeder, geërfd had, aan Geert van Ophem de Oude, zoon van Cornelis van Ophem te schenken ¹¹. Deze laatste mocht dit goed, evenmin als de andere welke hij bij dit testament verkregen had, niet "verkopen, verzetten noch veranderen". De andere goederen waren "dat hof tot Saventhem ¹², het goed tot Yeteghem, het goed te Velpe bij Willebringen bij Leuven", enz..

Vermeld verbod en m.a.w. de verplichting deze goederen in hun geheel te behouden, toont wel aan hoezeer Walraven van den Berghe aan het hof te Ophem gehecht was omdat het oud familiegoed was.

8 - Recueil de l'Office généalogique et héraldique de Belgique - Deel V, blz 42, Wapen van heer Jan van Ophem, ridder, amman van Brussel, "maistre d'hotel" van hertogin Johanna en vervolgens van Hertog Antoon van Brabant.

9 - Dit zelfde wapen ziet men ook op zegelafdrukken beschreven door Th. de RAADT - in Sceaux armoriés des Pays-Bas et des pays avoisinants - Deel III, blz 70, o.a. van ridder Jan van Ophem die aan de slag bij Bäsweiler in 1374 onder bevel van de heer van Boechout deelnam en aldaar gevangen werd genomen. Hij bekwam een zeer aanzienlijke schadevergoeding van 1550 moutoenen.

10 - ARA. Rekenkamer - register nr 44821 - cijnsboek, kohier nr 58.

11. - Brabantica - 2de deel - bl. 1084 - 1085. Geert van Ophem zoon van Cornelis is deze door A. Wauters vermeld als oudste heer in het bezit van het hof te Ophem. (Genealogie van Ophem).

12 - Walraven van den Berghe bezat er een leen van 7 bunders, afhingende van het Leenhof van Brabant.

Hij was inderdaad de enige erfgenaam geworden zowel van zijn moeder Elisabeth van Ophem als van zijn grootvader Jan de Visschere van Ophem en ook van de oom van zijn moeder met name Gielis de Visschere van Ophem.

In deze oorkonde van 1413 wordt het Hof te Ophem beschreven als "het hoff tot Ophem daer Henric Bruynlandt innewoont met allen den rechten cense ¹³ landt eussel ¹⁴ bemde huysse hove ende heirlicheiden".

Het Hof te Ophem met de eraan verbonden heerlijkheid en cijzen was in leen gehouden van het leenhof van Groot Blijgaarden. het bevatte -enkel wat het leen zelf betreft - 17 bunders 2 dagwand, voor het merendeel labeurgronden en voor het overige 15 dagwand beempden en eussel.

In 1467, wordt in het leenboek van het leenhof van Blijgaarden vermeld dat "Geert van Ophem houdt te leene van den huysse van Blijgaerden XIII dagwand lants geleghen t'Ophem in de bank van Bruyssegem op d'Ophemmervelt oft couter geheeten.

Item noch XIII dagwant lants gelegen in de selve prochie op te Moersele.

Item noch een block groot een half bunder gelegen in de selve prochie, item daerbij noch een bunder gelegen t'Ophem voorschreven geheeten dWevelgem

Item noch eenen berch achter mijn huys t Ophem groot een dachwant item noch een bloccken groet oic een dachwant gelegen aen sverren (sverren) stede.

Item noch VI dachwant lants gelegen op t Cruijswinkel Item noch een half buender oic aldaer

Item noch een block winnents lants geheeten den Cruijsblock groot VI dachwant

Item noch V dachwant lants gelegen in de prochie van Meysse op ten Wuwe (Wouwer) Item noch XV dachwant onder beempt ende eussel luttel min oft meer gelegen t Ophem boven genoempt

S(omm)a XVII bunders II dachwant.

Ende dit sijn die mannen van Gheerde van Ophem van mijnen hove, die ic overgeve.

Item in den yersten Agneese tS hertogen weduwe wijlen Wout(ers) Magnus hout te leene XVII dachwant lants in diverse stucken gelegen t Ophem bij Wolverthem gelden jarelicx in pachte IIII mudde rocx Bruesselsche maten dwelck zij hout tot harer tocht".

In 1490 verklaarde Geert van Ophem aan het Leenhof van Blijgaarden dezelfde goederen in leen te houden. Hij overleed in 1498 tot 1499 en het leen met het leenhof werden op 29 juni

13 = cijzen

14 = eeusels, ook heysseles, dit zijn graslanden ofwel soms min of meer braakliggende gronden.

1499 door zijn zoon Michiel te Bijgaerden verheven¹⁵. Deze werd later Michiel de Oude bijgenaamd, daar hij uit zijn huwelijk met Catharina van der Heyden een zoon had, ook Michiel genaamd.

Michiel van Ophem verklaarde tot een volle leen te houden van den huuse van Bijgaerden de reeds vermelde goederen onder andere "eenen berch achter zijn huis t Opphem groot een dagwant Item noch een bloccken groot een dachwant geleghen aen Sverrenstede " en dezelfde Michiel van Ophem betiteld als "rentmeester van Leefdael" houdt noch hier toe XIII mannen van leene die hier na volgen.

Item noch huys ende hofgroot VI dachwant gelegen in de voorschreven banck geheeten t'Hoff t' Ophem al dese voergenoemde perceelen houde ic te leene van den huuse van Blijaerden in orckonde mijns naems was onderteekent Machiel van Ophem".

Wanneer Machiel van Ophem de Jonge met Margarita s'Leeuws, ook t' Stouters genaamd, in het huwelijk trad kreeg hij van zijn vader op 7 augustus 1528 het Hof en de heerlijkheid van Ophem welke hij in 1535 verkocht¹⁶.

In 1521 had vader Michiel van Ophem de aangifte van dit leen (t'Hof van Ophem te Ophem) op het Leenhof van Brabant gedaan¹⁷. In 1531 maakte Michiel van Ophem de Jonge op zijn beurt het verhef van het leen. Hij bezat ook het laathof tot Ophem¹⁸. In die tijd bevatte dit hof 12 bunders land en 15 bunders weide.

Michiel van Ophem de Oude was met Catharina van der Heyden gehuwd ; hij woonde te Leefdael waar hij stadhouder en rentmeester was en waar hij binnen de kerk aldaar voor den altaar van den H. Hubertus onder een zerksteen met opschrift werd begraven¹⁹.

15 - "Dit leen is ontfangen van Michiel van Ophem sone wijlen Gheerts op den XXVIIJ sten dach van junio anno XCIX (1499)...." In 1496 wordt het leen in de telling van Brussegem vermeld als een "volle leen gehouden van der Vrouw van Ranst off Bijgaerden".

16 - ARA - Schepengriffie Brussegem, nr 1130 f° 163 - Zie ook Leenhof van Bijgaerden : "VIJ augusti XVcXXVIIJ heeft gedeylt Michiel van Ophem d ouden sijn volle leene metten achterleen gelegen tot Ophem ende daer ontrent navolgende den leenboeck etc tot behoef Michielen van Ophem sijnen soon navolgende sekere ordinantien in den rade van brabant van de daten XXVI may anno XVc XXVIIJ".

17 - ARA - Leenhof van Brabant - aangifte kapt nr 599, nr 3580.

18 - ARA - Schepengriffie van Brussegem, nr 1130, f° 58, 85 v°, 113, 113 v°, 114.

Zijn erfaten waren toen Jan Van Gent de Oude, Willem Van den Broeck, Gillis de Hertoghe, Peeter van Hemelrijck, Anthoenis Van der Schueren, Henrick van den Eede, Meyer van het laathof was Jan Van Gendt de Jonge. De vermelde goederen waren gelegen als volgt : een hofstede te Oppem aan de Vijverdam en aan het Moorselveld, een hofstadt in Wolvertem, een stuk land op de Hasselberch.

19 - Eigen Schoon en De Brabander - 1992 - blz 67 - Volgens opschrift was Machiel van Ophem stadhouder en rentmeester van Leefdael ; hij overleed op 2 december 1531 en zijn echtgenote op 25 juni 1540. Zij waren er vermoedelijk de pachters op het "Gasthuishof" dat in 1796 69 bunders bevatte.

In 1535 werd het hof te Ophem door zijn kinderen : Michiel van Ophem, Karel Jan van Ophem priester en Engelbertus van Ophem verkocht. De kopers waren de echtgenoten Aert van Bakeren, procureur in de Raad van Brabant wonende te Brussel en zijn echtgenote Wilhelmina van Impde geheeten van Wemmele. Zij was de dochter van Antoon van Impde die men heet van Wemmele en van zijn echtgenote Heilwige van Herbosch. Aert Van Bakeren, deed in 1536 op het Leenhof van Brabant de aangifte van zijn lenen te Oppem, die hij van de heer van Groot Blijgarden hield en waar hij zelf een leenhof bezat ²⁰. Aert van Bakeren was in 1552 reeds overleden en Wilhelmina van Impde overleefde hem nog enkele jaren ; in 1564 was ze nog in leven ²¹.

Het hof ging na hun overlijden voor de helft aan haar zuster Catharina van Impde over, die met Wilhem van Cotthem gehuwd was ²² en vervolgens aan de dochter van dit echtpaar Elisabeth van Cotthem, echtgenote van Wilhem van Overbeke, secretaris van de Grote Raad tot Mechelen. Zij bezat te Ophem een laathof, o.a. in 1592 vermeld, dat echter over geen eigen zegel beschikte ²³ Willem van Overbeke was ook eigenaar van het Hof te Hellebeke in Oppem. De wederhelft van het hof te Ophem bleef gedurende een zekere tijd aan de erfgenamen van Aert van Bakeren ²⁴.

"Meester Willem van Overbeke Secretaris in den Raede van Mechelen als man ende momboir van Jouffrouwe Lijsbeth van Cotthem hout te leene van den heere van Bijgaerden voir een volle leen die heelicht (helft) van t heerlijk hoff ende goeden van Ophem gelegen bij Wolverthem, op heden den IX dach van April LXXXIIJ heeft Christiaen Bar soene Jeronimus in den handen intern van den stadthouder den eedt gedaen als besetman van Jouffre Margriete van Overbeke..."²⁵. Margareta van Overbeke, dochter van Meester Willem, erfde het hof te Ophem en was in 1611 betiteld als "vrouwe van Ophem" ; dit bewijst dat zij ook bepaalde leenrechten of tenminste een laathof bezat ²⁶. In 1621 wordt zij "Jouffrouw ʻ Sestich "genoemd en werd zij op drie schouwen " in haer speelhuys " belast ; dit laatste wordt hier vermeld als het eerste van de drie speelhuizen die Oppem toen telde ²⁷. Margareta van Overbeke was inderdaad gehuwd met Anthonis van ʻ Sestich, raadsheer in de Grote Raad van Mechelen.

20 - ARA - Leenhof van Brabant - bekentenissen - nr 4706.

21 - Kon. Bibl. - Handschriften - nr II 6491, bl 2 nota 1.; nr II 6491, bl. 217, nota ".

22 - Leo LINDEMANS - Genealogie van Cotthem. Eigen Schoon en de Brabander - 1995 -

23 - Laten waren in 1592 Jan de Kempeneer, Jan Van Hemelrijck, Jan Van Herbosch en Aert van Lier, medelaat. Voor hen werd door de consoorten van Campenhout aan Steven Van Campenhout, zoon van wijlen Adam, een hofstad" daer een huys op te staene plach" verkocht 24.4.1592 - ARA - Schepengriffie Brussegem nr 1272.

24 - Stukken m.b.t. de vereffening van deze nalatenschap (1573-1580) onder nr 328 van Familiearchief van Reynegom de Buzet op het Algemeen Rijksarchief.

25 - ARA Leenhof van Bijgaarden - Leenboeck anno 1467 in vier delen. Authentieke uittreksels in privé bezit.

26 - ARA - Schepengriffie Brussegem - nr 1139 - Worden vermeld de "gesworen erlaeten van Jouffrouwe Margriete van Overbeke weduwe wijlen Heeren ende Meesteren Anthoni van tSestich in sijn leven licentiaet in beide rechten van haeren laethove ende heerlijcken bedrijve toʻ Ophem ende daeromtrent gelegen". Deze laeten waren Jan Van Campenhout, Laureys Van den Eede, Peeter Van Humbeke, Jan Van Hemelrijck en meier was Jan Jacobs alias Hellebeke - 29 december 1611.

27 - ARA - Schepengriffie Brussegem, nr 1215. Bij het hof te Steen hoorde het speelhuys van de familie Matens en wat verder stond het speelhuys van de familie Dierijns.

Hun zoon Philippus-Antonius van t'Sestich werd als "heere van Ophem" betiteld en zijn echtgenote Geertruyd de Brimeu werd in 1630 gekozen als meter van een nieuwe klok in de kerk van Oppem ²⁸. Hij werd door zijn broeder Ingelbert in 1687 als heer van Ophem opgevolgd ; Jacques Antoine t'Sestich zoon van deze laatste volgde in 1696 zijn vader op.

Het Hof van Ophem met zijn heerlijkheid bleef nog in het bezit van de Mechelse familie van t'Sestich en ging dan in 1742 door huwelijk aan de heer Guillaume-François-Augustin Snoy over, van wie de familie eveneens te Mechelen gevestigd was.

In 1754 werd op het leenhof van Blijgaarden de aangifte van het leen gedaan dat "aen hem (Franciscus - Romanus van t'Sestich heer van Ophem, Winzele, etc) competeert bij successie van sijn ouders " ²⁹. In 1773 werd het hof te Ophem door Joncker Philippus-Ghislenus "Snoy de Langenhaege, zoon van wijlen Mijnheer François-Augustin Snoy" geërfd en verheven.

Het kwam uiteindelijk doorerfenis in het bezit van Juffrouw Ernestine van der Gracht die de overblijfselen van de gebouwen van het "speelhuys" en van de boerderij bij haar overlijden te Mechelen in 1861 nog steeds in eigendom bezat, met 32 hectare 51 are grond, allen te Oppem gelegen en in 55 percelen verspreid ³⁰.

28 - Doopregister van Oppem.

29 - het heerlijk hoff ende goederen van Ophem gelegen bij Wolvertem hebbende heerlijck bedrijf van stadthouder ende leenmannen met diversche achterleenen aen welck overdracht is geannexeert de geteekende copije van d voorschreven leenboeck consistierende in vijf en vijftig posten de welcke bedraegen de quantiteyt van negen en twintich bunderen, drij dachwanden ende negen roeden salvo justo, soo in landen, weijden, als boomgaerden waer onder sijn drije behuisde hofsteden ; item competeert aen het voorschreven heerlijcken hoff eenen heerlijcken cheynsboeck met meyer ende seven gesworen erfflaeten hebbende kennisse van goeden ende ongoeden van de goederen onder het selve laethoff resortierende, van welcken heerlijcken cheijnsboeck men oock behoorlijcken sitdaegen heeft met kerckgeboden om den selven cheijns te ontfangen ende waervan insgelijcks aen het voorschreven denombrement is geannexeert de geteekende copije consistierende den selven cheijnsboeck in achttien posten renderende jaerelijcx 54 1/2 cappuijnen 105 stuivers 6 blancken 1 penning payments, 350 eyeren, sesse gansen, sesse werckdaegen, 12 penningen lovens ende finaelijck in gelt drij guldens sesse stuivers ende sijne andere toebehoorten, metten steenhuijse boomgaerde ende berge groot omtrent sesse daghwanden gelegen aen het voorschreven kerkhoff te Ophem, comende ter eenere aen de curegoet van Ophem, ter Ijde ende IIJde aen s'heerenstraete ende ter IIIJ de aen Sepinck met noch diversche parceelen van landen bempden ende groenswaerde tot den voorschreven hove behoorende ende hierna volgende "Hier volgde dan de beschrijving van 14 perceelen te Ophem gelegen, namelijk op de "Cruiswinkel", den "Theresenblock" , het "Cruijnsblock", den Moorselbempt, "den Bruel", het "Wevelghemblock", op den "Moorsel", het "Verrenhof", op den "Ophemcouter", "den Sepinck".

30 - Kadastrale leggers an Baron d'Huart - 1835 en van Popp - 1855. Deze gronden waren op de Brand Dries, de Voorste Moorsel, te Oppem dorp, de Peerdeweyde, op het Cruysveld, de Oppemcauter, de Cruyswinkel, de Hasselberg en de Clepper gelegen. Eigenaardig is wel dat het aantal kadastrale percelen gelijk is aan het aantal percelen in 1754 vermeld.

De pachters van het Hof te Oppem

Bij de telling van 1621 wordt onmiddellijk vóór "Jouffrouwe f' Sestich in haer speelhuys", Jan de Mulder met twee schouwen, een oven en een ploeg vermeld. Deze was blijkbaar de pachter en uitbater van haar hof vlakbij de pastorie, nu "Geeraert De Bock cappellaen van Ophem" in deze opsomming van de belastingplichtigen onmiddellijk volgt ³¹. Doch Jan Vits die reeds in 1606 zwaarder belast was en nog in 1621 met 2 ploegen wordt vermeld, kan evengoed de pachter geweest zijn. Deze was toen in ieder geval na Jan Jacobs van Hellebeke en Symon van der Elst, de pachter van Amelgem, de voornaamste pachter van Oppem.

In 1653, bij de "metinge van de bancke van Bruyssegem", was Jan Van Hemelrijck de Jonge uitbater van verschillende landerijen eigendom van "Mijnheer f'Sestich" : meer bepaald op het Cruysblock een stuk land van 468 roeden, op den Herdt een stuk land van 2 bunders en 39 roeden, op den Oppemcauter een stuk land van 2 bunders, 2 dagwand en 16 roeden, een hofstede "palende rontsomme aan s'heerenstraete" groot 344 roeden en een "bogaard" palende aan hetzelfde goed, aan Barbara de Beer en aan Lauwereys van den Eede, groot 80 roeden ³².

De toen nog bestaande gebouwen van het Hof te Ophem werden op de door Pieter Meysman in 1679 in opdracht van de schepenen van Brussegem getekende landkaart afgebeeld ³³.

Tijdens de winter van het jaar 1684 werd door Franse soldaten "het Hof van "Mijn Heer van Sestich oudt communy meester der stad Mechelen door den brant "zwaar geteisterd. De eigenaar verklaarde verloren te hebben zes duizend guldens ; zijn pachter - van wie de naam niet vermeld wordt - zijnerzijds bracht een verlies van 1892 guldens over ³⁴.

In 1700, bij het aangaan van een lening door een lid van de familie van f' Sestich, werden " de heerlijkheid en de goederen tot Ophem" door Gillis Van Mol en Jan de Hertoghe op 12.608 guldens" geëstimeert ³⁵.

De hoevegebouwen rechtover de kerk van Oppem stonden dus in 1653 op een "hoffstede" van 344 roeden die door Jan Van Hemelrijck in pacht gehouden was. Of het gebouw dat in 1621 "speelhuys" was genoemd toen nog bestond of tenminste als dusdanig nog werd gebruikt is niet geweten. Een deel van de vroeger bestaande gebouwen werd nog in 1699 in het "Caertboeck van de Abdij van Grimbergen" afgebeeld. Naast de hoevegebouwen, iets meer naar het noorden toe, was een soort torenhuis met schaliedak te zien (zoals ook dat naast het Hof te Steene).

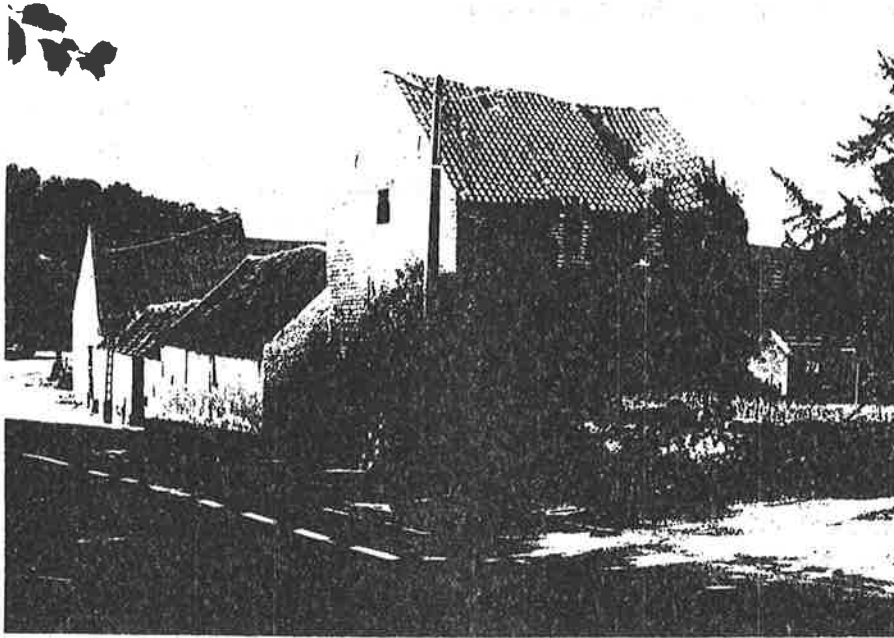
31 - ARA - Schepengriffie Brussegem - nr 1215

32 - ARA - Schepengriffie Brussegem - nr 8511, p 106

33 - ARA - Kaarten en Plannen - Handschrift inventaris nr 6579

34 - ibidem nr 1221, "De parochie van Bruyssegem brengt over (?) volgens de ruyenen afgesonden door de geëerde (?) Heeren Staeten van Brabant de schade ende verlies door het afbranden der fransche ende plunderinghen conterbutie ende voorts gelijk hier naer gestelt is..."

35 - ARA - Schepengriffie Brussegem, nr 1170 akte 76.

Het torenhuis naast het "Hof te Stene" (huidige toestand)

Wat er in 1835 van overbleef, tussen de kerk en de pastorie, waren een "gebouw" en een "huis", op de percelen Sektie E nrs 260 (gebouw - weide) en 263 (huis), naast de percelen nrs 264 (tuin), 265 (land), 266 (boomgaard). Alles bij elkaar bedroeg de oppervlakte 1 hectare, 16 are 30 centiare. De boomgaard niet medegerekend bedroeg de oppervlakte 33 are 40 centiare. Later werd er een school gebouwd voor de Zusters van de Voorzienigheid uit Champion (bij Namen).

Na hun vertrek werd hier een Montessorischool opgericht, onderwijsinrichting zonder studie jaren, maar met leefgroepen volgens de Montessori-principes.

Het feit dat het Hof te Ophem een volle leen was, alsmede het bestaan van een laathof en van een heerlijk bedrijf of heerlijkheid aan dit hof verbonden, alsook de titel van heer van Ophem door de bezitters van dit goed gedragen, die er - althans tijdelijk - een speelhuis hadden, duidt op de voorrang die het hof genoot ten overstaan van de andere boerderijen en bijgevolg naar de ligging van het oorspronkelijk hof te Oppem. Er werd - zoals gezien - in verschillende akten vermeld dat de aanpalende goederen het "curenhuis", het kerkhof en de berg waren.

(wordt vervolgd)

J. Anne de Molina

OUDE MEISESE GESLACHTEN

Bessems

(uit Meise)

Een Bessemt was eertijds heideland. De plaatsnaam is te vinden o.m. te Grimbergen en te Hombeek (1).

I. Hendrick BESSEMS, + Meise vóór 1473.- x Margriete van den BRANDE.- Van wie te Meise in 1473 (2) :

- 1° Vranck.- Vader van : A. Jan, te Meise in 1465 (2).
 B. Lijsbeth, x Gielys IMPENS, idem.

2° Willem volgt II.

II. Willem BESSEMS, erflaat van Heetvelde te Meise 1453, 1464, 1473 (2), +vóór 1506.- x N. - Van wie :

- 1° Jan volgt III.
- 2° Romboud, te Meise in 1483 (3).
- 3° Zanne, x Aerd de VOGELAERE, te Meise in 1506 (3).
- 4° Lijsbeth, x Aerd COENS, idem.

III. Jan BESSEMS, te Meise in 1476 (2), 1483 en 1485 (3), +vóór 1530 (4).- x Aleaeme van BOECHOUT, bastaarddochter van Jan, heer van Relegem, Boelare en Schendelbeke (5).- Van wie :

- 1° Willem, te Meise in 1530-35 (4).- x Agneese van der HOFSTADE, 1530-31.
- 2° Merten volgt IV.
- 3° Joorys, te Meise in 1531 en 1535 (4).

IV. Merten BESSEMS, in Nerom te Wolvertem, +vóór 1543 (6).- x Kathelijne HOUWS, dochter van Jan, te Meise in 1544 (6).- Van wie :

- 1° Jan volgt V.
- 2° Martijne, x Joos BOTERWEGGE, te Meise in 1548 (7).
- 3° Katherijne, te Meise in 1544 (6).

4° Wouter, +Sint-Brixius-Rode te Meise vóór 1561 (7).- Vader van :

A. Merten, in Sint-Brixius-Rode 1561, +vóór 1574 (8).- Van wie :

1) Gooris, in Sint-Brixius-Rode 1601 (9), in Nieuwenrode 1603 (9), +ca. 1626.- x Anne van ZEGBROECK, cit. 1601, +vóór 1609.- x 2° Margriet van den BRANDE, cit. 1609 (10), +na 1626.- Van wie te Meise 1626 (11) uit het eerste huwelijk :

a. Jan, x Marie JACOBS, te Meise in 1634 (12).

b. Marie, x Jaspar BUELENS, zoon van Jan, te Meise in 1618 (13).

- van wie afstamm. in 1603 (14).

2) Lauwereijs, ° ca. 1549, te Meise in 1574 (8), schepen van Humbeek 1593 (9), +ca. 1618.- x Cathelijne verELST (15), (zij x 2° Christiaen Polspoel).- Van wie te Meise in 1618 (13):

a. Geerd, x Peeternelle de HELT, te Meise in 1623 (11).

b. Laureijne alias Livijntken, x Christoffel ADDIERS, in 1623.

c. Cornelia, x Andries de CONINCK, in 1618 en 1623.

d. Jacquemijne, in 1623 nog ongehuwd. - x Peeter van GUCHT in 1637 (12).

3) Kathelijne, x Philips de LATHOUWER.

B. Jan, te Sint-Brixius-Rode in 1561 (7).

C. Adriaen, idem.

D. Henrick, te Meise in 1568 (16).- Vader van :

1) Geert, +vóór 1596.- Vader van :

a. Margriet, Jan van MEERBEKE, °ca. 1552, meisenier te Grimbergen 1582, te Meise in 1596 (17).

V. Jan BESSEMS, +Neerom ca. 1562 (18).- x Anne HEIJNSMAN, dochter van Heinric te Sint-Brixius-Rode en Lijsbeth van den Driessche (19), te Meise in 1541 (6).- Van wie :

1° Jan volgt VI.

2° Lauwereijne, x Cornelis de HELT.- Van wie afstamm. (20).

VI. Jan BESSEMS, te Neerom in 1562 (18), +vóór 1602.- x Marie MEIJSKENS, dochter van Jan, meisenier te Meise (21), en Marie van Campenhout (22), (zij x 2° Gillis verBesselt) in 1619 en 1629 te Wolvertem.- Van wie te Wolvertem in 1619 (23) :

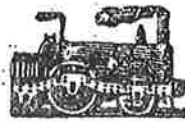
1° Peeter, meisenier 1602 (24), +ca. 1629 (25).- x Joanna GUEDTS.

2° Laureijs, voogd in 1629.

3° Anne, te Wolvertem in 1636 (26).- x Rossem 27 okt. 1617, Jan MOERNAEIJ, zoon van Hendrick op Cleijnendries te Rossem en Helena van der Elst (27), te Rossem 1619-25, +vóór 1636.- Van wie afstamm. (28).

- (1) Frans MESKENS in Eigen Schoon & D.B. 1993 blz. 132.
- (2) Sch. gr. Meise nr 5694.
- (3) Id. nr 5695.
- (4) Id. nr 5698.
- (5) Leo LINDEMANS in De Middelaar nr 262 (1989) blz 210.
- (6) Sch. gr. Meise nr 5700.
- (7) Id. nr 5701.
- (8) Id. nr 5704.
- (9) Id. nr 5708.
- (10) Id. nr 5709.
- (11) Id. nr 5713.
- (12) Id. nr 5714
- (13) Id; nr 5710.
- (14) Id. nr 5708 : Jan en Catharina Buelens onder de voogdij van Jan Buelens fs Jan.
- (15) Wellicht fa. Roeland, armmeester van Sint-Brixius-Rode, en Geertruijde van der Borch, cit. bij J.M. van der ELST in Vlaamse Stam 1991 blz. 54
- (16) Sch. gr.Meise nr 5703.
- (17) Id. nr 5707.
- (18) Id. nr 5702.
- (19) Zie onze genealogie Heijnsman, te publiceren.
- (20) Minstens Gillis de HELT, meisenier 1624 (str. Joos de Doncker fs Peeter en Joos de Doncker fs Abraham), x Marie DIERICX.- Van wie Jan de HELT, meisenier 1624.
- (21) Zie onze genealogie Meijskens, te publiceren.
- (22) Leo LINDEMANS in Eigen Schoon & D.B. 1993 blz 121.
- (23) Sch. gr. Wolvertem nr 7750.
- (24) Stravers Laureijs Kieckens, Laureijs de Hertoghe de Oude, Laureijs de Hertoghe de Jonge en Hans de Bouck.
- (25) Sch. gr. Wolvertem nr 7752 : voogd zijn Laureijs Bessems en Peeter verBelen.
- (26) Sch. gr. Wolvertem 7753.
- (27) van der ELST o.c. blz. 58.
- (28) Zie onze genealogie Moernaey, te publiceren.

Leo LINDEMANS

VAN BRUSSEL NAAR GRIMBERGEN-LONDERZEEL-HUMBEEK.

Brussel-Noord-statie. Rogierplaats	5,26	8,15	9,15	11,15	14, 0	15,25	17,15	19, 5	Enkel op Zon- en Feestdagen	20,15
Vaartbrug, Allée-Verte	5,29	8,18	9,18	11,18	14, 3	15,28	17,18	19, 8		20,18
Laken Brug, id.	5,33	8,22	9,22	11,22	14, 7	15,32	17,22	19,12	20,22	
" Maria Christinastraat	5,35	8,24	9,24	11,24	14, 9	15,34	17,24	19,14	20,24	
" Leopold-Brug	5,40	8,29	9,28	11,29	14,14	15,38	17,29	19,19	20,29	
" Vossenstraat (Depot)	5,42	8,31	9,30	11,31	14,16	15,40	17,31	19,21	20,31	
" Medoristraat	5,45	8,34	9,33	11,34	14,19	15,42	17,34	19,24	20,34	
" Melkhuis-Heysel	5,49	8,38	9,37	11,38	14,23	15,44	17,38	19,28	20,38	
" Dikke Linde	5,51	8,40	9,39	11,40	14,25	15,47	17,40	19,30	20,40	
Strombeek-Bever, in den Mutsaard	5,55	8,44	9,42	11,44	14,29	15,50	17,44	19,34	20,44	
" Kerk	6, 0	8,49	9,47	11,49	14,34	15,55	17,49	19,39	20,49	
" Statie	6, 2	8,51	9,49	11,53	14,36	15,57	17,51	19,41	20,51	
Grimbergen, Dorp	6, 9	8,58	9,56	12, 0	14,43	16, 3	17,58	19,48	20,58	
" Statie	6,11	9, 0	9,58	12, 2	14,45	16, 5	18, 0	19,50	21, 0	
Grimbergen, statie	6,12	9, 2		12, 4	14,47		18, 2		21, 2	
Meysse, statie	6,17	9, 7		12, 9	14,52		18, 7		21, 7	
" dorp	6,18	9, 8		12,10	14,53		18, 8		21, 8	
Ophem-Hasselt	6,21	9,11		12,13	14,56		18,11		21,11	
Wolverthem	6,25	9,15		12,17	15, 0		18,15		21,15	
St-Brixius-Rhode	6,28	9,18		12,20	15, 3		18,18		21,18	
Nerom	6,32	9,22		12,24	15, 7		18,22		21,22	
Impde	6,36	9,26		12,28	15,11		18,26		21,26	
Sloosen	6,40	9,31		12,32	15,15		18,30		21,30	
Londerzeel-dorp	6,45	9,35		12,37	15,20		18,35		21,35	
" Linde	6,48	9,38		12,40	15,23		18,38		21,38	
" Statie (West)	6,50	9,40		12,42	15,25		18,40		21,40	
Grimbergen, Statie	7, 3	9, 3		12, 5	14,48		18, 3	19,50	Zon- en Feestd.	21, 3
Beyghem, Statie	7, 9	9, 9		12,11	14,54		18, 9	19,56	21, 9	
Everssem-Rhode	7,12	9,12		12,14	14,57		18,12	19,59	21,12	
Humbeek, Kapel	7,16	9,16		12,18	15, 1		18,16	20, 3	21,16	
" Kerk	7,18	9,18		12,20	15, 3		18,18	20, 5	21,18	
" Depot	7,22	9,22		12,24	15, 7		18,22	20, 9	21,22	
" Vaartsas	7,25	9,25		12,27	15,10		18,25	20,12	21,25	

VAN HUMBEEK NAAR LONDERZEEL-GRIMBERGHEN-BRUSSEL.

Humbeek, Vaartsas	6,26	7,37		11,15	13,58		17,35	18,44	Zon- en Feestd.	20,34
" Depot	6,39	7,40		11,18	14, 1		17,38	18,47	20,36	
" Kerk	6,43	7,44		11,22	14, 5		17,42	18,51	20,42	
" Kapel	6,45	7,46		11,24	14, 7		17,44	18,53	20,44	
Everssem-Rhode	6,49	7,50		11,28	14,11		17,48	18,57	20,41	
Beyghem, Statie	6,52	7,53		11,31	14,14		17,51	19, 0	20,58	
Grimbergen, Statie	6,58	7,59		11,37	14,20		17,57	19, 6	20,57	
Londerzeel-Statie (West)	6,21	7,22		11, 0	13,43		17,20		20,20	
" Linde	6,23	7,24		11, 2	13,45		17,22		20,21	
" Dorp	6,26	7,27		11, 5	13,48		17,25		20,25	
Sloosen	6,31	7,32		11,10	13,53		17,30		20,30	
Impde	6,35	7,36		11,14	13,57		17,34		20,34	
Nerom	6,38	7,39		11,17	14, 0		17,37		20,37	
St-Brixius-Rhode	6,42	7,43		11,21	14, 4		17,41		20,41	
Wolverthem	6,45	7,46		11,24	14, 7		17,44		20,44	
Ophem-Hasselt	6,49	7,50		11,28	14,11		17,48		20,48	
Meysse, dorp	6,52	7,53		11,31	14,14		17,51		20,51	
" statie	6,55	7,56		11,34	14,17		17,54		20,54	
Grimbergen, statie	6,59	8, 0		11,38	14,21		17,58		20,58	
Grimbergen, Statie	7, 1	8, 2	10,08	11,40	14,24	16,10	18, 0	19, 6	Enkel op Zon- en Feestdagen	21, 0
" Dorp	7, 3	8, 4	10,10	11,42	14,26	16,12	18, 2	19, 8	21, 2	
Strombeek, Statie	7,10	8,11	10,17	11,49	14,34	16,19	18, 9	19,15	21, 9	
" Kerk	7,12	8,13	10,19	11,51	14,36	16,21	18,11	19,17	21, 11	
" Mutsaard	7,17	8,18	10,24	11,56	14,41	16,26	18,16	19,22	21,16	
Laeken Dikke Linde	7,21	8,22	10,28	12, 0	14,45	16,29	18,20	19,26	21,20	
" Melkhuis-Heysel	7,23	8,24	10,30	12, 2	14,47	16,31	18,22	19,28	21,22	
" Medoristraat	7,27	8,28	10,34	12, 6	14,51	16,35	18,26	19,32	21,26	
" Vossenstraat (Depot)	7,30	8,31	10,37	12, 9	14,54	16,38	18,29	19,35	21,29	
" Leopold-Brug	7,32	8,33	10,39	12,11	14,56	16,38	18,31	19,37	21,31	
Laken-Brug, Maria-Christinastraat	7,37	8,38	10,42	12,16	15, 1	16,42	18,36	19,42	21,36	
" Allée-Verte	7,39	8,40	10,44	12,18	15, 3	16,44	18,38	19,44	21,38	
Vaartbrug, " "	7,43	8,44	10,48	12,22	15, 7	16,47	18,42	19,48	21,42	
Brussel-Noord-Statie. Rogierplaats	7,46	8,47	10,51	12,25	15,10	16,50	18,45	19,51	21,45	

Uurtabel uit het Nieuws en Annoncenblad van Wolverthem en omstreken van 10.10.1897.

HET VERVOER DOOR DE TIJDEN HEEN

slot

DE TRAM

Op 12 februari 1886 vroeg de NMVB (Nationale Maatschappij voor Buurtspoorwegen) de in overwegingneming aan voor een tramlijn Brussel-Londerzeel over Grimbergen, en met een aftakking naar Humbeek. Er kwam bezwaar vanwege de spoorwegmaatschappij omdat zij zelf zinnens was een verbinding te maken van Brussel tot de lijn Mechelen - Dendermonde te Londerzeel.

Toen werd op 8 juni 1886 de in overwegingneming gevraagd voor de lijn Laken - Strombeek - Grimbergen - Beigem - Humbeek. De toestemming kwam nog datzelfde jaar op 14 juli.

De spoorweg naar Londerzeel kwam er echter niet zodat de NMVB terug aandrong op een tramverbinding, deze keer vanaf Grimbergen. De aanvraag gebeurde op 24 mei 1890 en de toestemming kwam er uiteindelijk op 20 maart 1893, en zes maanden later bolde er reeds een tram tot Meise.

De financiering gebeurde voor 50 % door de Staat, voor 25 % door de Provincie en de overige 25 % door de bediende gemeenten, volgens bevolkingsaantal en spoorlengte. De winst- en verliesverdeling volgens dezelfde verhoudingen.

Het jaarlijks bijpassen van het verlies was niet naar de zin van burgemeester Puttemans van Meise, die op 29 juni 1932 in een stoute brief aan de Algemene Directie uitleg vroeg over het uitblijven van herhaalde mooie beloften van goede resultaten. De Directeur-Generaal antwoordde met de welbekende oorzaken te noemen zoals slechte economische toestand, vermindering van het goederenvervoer, en concurrentie van de autobusondernemingen. Maar het zou wel beteren eens dat de directe verbinding van Meise met de Dikke Linde (aan de Japanse toren) zal gerealiseerd worden.

Keizerin Charlotte deed in 1901 een aanvraag voor aansluiting van de tram op haar domein, nl. in de kasteelhoeve, nu domein Drytoren. Deze is er niet gekomen.

Gedurende de 75 jaar dat de tram L door onze gemeente reed is er wel een en ander veranderd, zoals in het overzicht hieronder blijkt.

24.9.1893	In dienst nemen van Grimbergen-Meise (aftakking van de lijn Brussel-Humbeek)
26.6.1894	Meise-Wolvertem
1.12.1894	Wolvertem - St-Brixius-Rode - Imde - Londerzeel
1.5.1926	Electrificatie Grimbergen-Wolvertem
26.10.1930	Electrificatie Wolvertem-Londerzeel
1935	Inkorten van het traject Meise over Grimbergen naar Brussel door een rechtstreekse verbinding naar Dikke Linde - Romeinse steenweg (electrisch in twee fazen : 25.4.1935 De Villegasstraat - Meise 01.3.1935 Romeinsesteenweg - De Villegasstraat (Strombeek)
1937	Aanleg breedspoor door toevoeging derde rail
1943	Wegnemen van deze derde rail
1948	Afschaffing van de halte St-Brixius-Rode en Nerom. Verleggen van de sporen langs de westkant van de "autostrade" Brussel-Antwerpen om de dubbele oversteek op deze weg te vermijden.
1958	Verleggen van de sporen op de Nieuwelaan
1959	Afschaffing van het goederenvervoer
30.6.1968	Afbouw Grimbergen-Meise
4.10.1968	Afbouw Wolvertem-Grimbergen
26.6.1970	Afbouw Brussel-Meise

In de uurtabel van 1897 vinden wij dat de stoomtram 1.24 uur nodig had om van Londerzeel tot Brussel te geraken (over Grimbergen), na de rechtstreekse verbinding van Meise met Laken was dit nog 54 min. Nu doet de autobus op dit traject 45 min.

Oudere mensen vertellen nu nog over de tijd dat ze, voorbij Grimbergen op de helling richting Brussel, moesten uitstappen om de stoomtram te helpen duwen.

Het gecombineerd tram-en treinspoor

Door toevoegen van een derde spoorstaaf, aangepast aan de treinspoorbreedte van 1435 mm konden er ook spoorwegrijtuigen op rijden. Deze derde rail werd in 1935 gelegd van Londerzeel over - Imde - Nerom -St. Brixius Rode - Wolvertem - Meise - Romeinse steenweg tot de Heizelpaleizen. Te Londerzeel werd een aansluiting met de lijn Dendermonde -Mechelen gerealiseerd. Hierdoor verviel het overladen van spoorwagens op tramwagens. In 1943 werd deze rail afgebroken voor gebruik aan het Oostfront (behalve aan de wissels). Hij werd nooit meer teruggelegd. De vergunning ervoor werd ingetrokken bij K.B. op 2.9.1953.

De trein vervoerde enkel goederen en dieren en was druk bezet ter gelegenheid van de wereldtentoonstelling in 1935 en bij de landbouwsalons in het tentoonstellingspark.

Spoorwegwagens konden worden getrokken door een trammotorrijtuig gevolgd door een speciale wagen die voorzien was van tram- en treinbuffers. Voor zwaar verkeer volstond dit echter niet en werden spoorweglocomotieven gebruikt.

Het goederenvervoer gebeurde voornamelijk 's nachts om het reizigersvervoer zo weinig mogelijk te hinderen. Er vertrok overdag immers ieder half uur een tram uit Londerzeel naar Brussel, ze konden enkel kruisen te Imde, St-Brixius-Rode, Wolvertem station, Meise dorp, Drijpikkel en de Villegasstraat, want er was maar een enkel spoor van Londerzeel tot de Romeinse steenweg. Op de tramsporen reden reizigersrijtuigen en goederenwagens. Het goederenvervoer werd in 1959 afgeschaft.

Waar lagen de sporen ?

De allereerste tramlijn lag, komend uit Grimbergen station, links van de weg richting Wolvertem, volgde de Kasteeldreef langs de rechterkant, volgde vervolgens een baan die later de Nieuwelaan werd, ter hoogte van de Mankevosstraat was er een metalen brug over de Brusselsesteenweg, vervolgens ging het richting hoek St-Elooistraat - St- Eloopad, verder de St- Elooistraat volgend om met een bocht naar rechts in de Stationsstraat te Wolvertem uit te komen. Vanaf het station in rechte lijn naar de Hoekstraat, de Schriekkouterbaan, naar deingangspoort van het Neromhof, vervolgens langs de rechterkant van de Drijpikkelstraat en de Temsesteenweg tot het station te Londerzeel.

Bij de wederopbouw in 1920 werd het spoor van Meise dorp tot het Rond Punt rechts van de Nieuwelaan gelegd. De rechterkant was minder bebouwd zodat deze oplossing de minste geluidshinder voor de bewoners meebracht, doch de reizigers van Meise dorp moesten dus deze drukke verkeersweg oversteken, hetgeen op de duur te gevaarlijk werd.

Kort voor de wereldtentoonstelling van 1958 werd een stuk autostrade aangelegd vanaf "Napoleon" tot Laken. De Nieuwelaan sloot hierop aan zodat de tram tweemaal deze drukke rijksweg moest oversteken, eenmaal aan "Napoleon" en eenmaal aan het Rond Punt. Om dit te vermijden werden de tramsporen in 1958 links van de baan gelegd. De inwoners die nu een tramlijn voor hun deur kregen protesteerden massaal bij het onderzoek "Commodo et Incommodo", zonder resultaat.

Vorbij het station van Wolvertem moest de tram vroeger ook tweemaal de drukke rijksweg over, om St- Brixius- Rode te bedienen. Deze halte werd in 1948 afgeschaft en het spoor werd langs de westkant van de rijksweg gelegd.

Vanaf 1935 was er een rechtstreekse verbinding van Meise met Laken. Het spoor lag in de richting Drijpikkel links van de weg. Nu ligt er een fietspad op de vroegere bedding.

Op vele plaatsen kan men nog zien waar ooit de trambedding gelegen was, onder meer achter de St- Elooikapel, achter het station van Wolvertem tot de Wilgenlaan. De De Meuterstraat en de Schriekkouterbaan liggen op de vroegere bedding.

Wanneer men echter ter plaatse van de metalen brug gaat kijken heeft men evenwel moeite om zich hiervan een beeld te vormen. Dit komt doordat vroeger de Brusselsesteenweg daar ter plaatse een holle weg was met een diepte van nagenoeg 2,75 m. Voeg hierbij nog een berm van 1,75 m voor de trambedding en men kwam dan tot een vrije doorgangshoogte van 4,5 m. De breedte was 10 m. Wij hopen ooit nog eens een foto van die omgeving te vinden. Het straatbeeld is thans helemaal veranderd. De holle weg, die reeds vanuit de Manke Vosstraat begon, werd opgevuld.

Er was een losplaats met zijsporen te Imde, Rode, aan het station te Wolvertem en aan het domein Drytoren te Meise. De vervoerde goederen waren kolen voor huisbrand, landbouwkalk, bouwmaterialen, suikerbieten en vee.

Tijdens de twee wereldoorlogen

In juni 1916 werd de lijn Grimbergen - Londerzeel door de bezetter opgebroken om op andere plaatsen te gebruiken, voornamelijk ten dienste van het leger. De wederopbouw kon pas in 1920 gebeuren.

In 1943 werd de derde rail van de lijn Brussel-Londerzeel weggenomen om te gebruiken aan het oostfront. (behalve aan de wissels)

Afbouw

Het werd reeds vóór de tweede wereldoorlog duidelijk dat de tram zou verdwijnen tengevolge van de concurrentie van autobussen. Later kwam er nog de veralgemening van het individueel vervoer met de auto. Het heeft dan toch nog lang geduurd eer men tot afbouw besloot.

Het tramstation van Wolvertem met grond tot aan de autoweg A12 werd door de gemeente aangekocht in 1971 voor 1.150.000 frank. In 1972 kocht de gemeente Meise de grond van de tram in de K. Kasteeldreef. Er werden ook stukken door de Staat en de Provincie overgenomen.

Het uitzicht van het dorp is merkkelijk verfraaid, na het wegnemen van de lelijke luchtleidingen.

DE EERSTE AUTOBUSSEN

Wij vermelden terloops de opkomst in 1925 van de zogenoemde Groene autobus Londerzeel - Brussel van de firma Apers uit Londerzeel en de Rode autobus die van Merchtem naar Brussel reed over Wolvertem, uitgebaat door Gust Bosschaerts uit Meise.

DE EERSTE FIETSEN

Op het einde van de vorige eeuw verschijnen de eerste rijwielen in onze gemeente. De fiets is aanvankelijk voor de begoede klasse, maar komt heel snel bij de gewone man. Op 28 mei 1897 wordt door het gemeentebestuur van Wolvertem een reglement voor het fietsenverkeer uitgevaardigd. De fietsbel wordt verplicht evenals een verlichting na zonsondergang. In 1904 wordt te Wolvertem een veloclub gesticht om gezamenlijke uitstappen te doen. Te Meise werd het eerste fietspad van het land aangelegd samen met de tramlijn naar de Dikke Linde in 1935. De gebroeders Jef en Gust van Hoef uit de Blauwenberg waren er de eerste fietsbezitters.

De fiets werd het meest gebruikte vervoermiddel tot de tweede wereldoorlog.

DE EERSTE AUTOMOBIEL

De eerste auto's verschijnen begin deze eeuw : deze van dokter Jacobs van het kasteel van Nerom, van Edmond Goethals van het kasteel van Imde, en van de brouwer De Keersmaecker uit de Stationsstraat.

Te Meise waren de eerste bezitters : Jean Van Dievoet, hovenier (geb. 1909), Piet van Malderen, bierhandelaar (geb. 1876), Ludovicus Asselbergs, beenhouwer (geb. 1895), Jeroom De Mayer, Velomaker en cafébaas (geb. 1900), de heer Courbon (Hof ter Hasselt) en Marcel Mosbeux, dagbladschrijver (geb. 1901).

Achiel Jacobs

Geraadpleegde werken

Geschiedenis van Wolvertem

Geschiedenis van Meise

Mondelinge overlevering

Archieven gemeentehuis Wolvertem en Meise

Wegen

Wegenbouw en Tolrecht - P. Chops in ESDB 1967

1000 jaar vervoer te Brussel - katalogus tentoonstelling MIVB 1979

Bestratingsgeschiedenis van de Romeinse Heirbaan tot de moderne autostrade - Louis Ameye in De Brabantse Folklore 1958

Barelen en tolrecht van de middeleeuwen tot de revolutie van 1830 - Gemeentekrediet nr 34 - 1955

Konstruktie en onderhoud van wegen in België - Gemeentekrediet nr 36 - 1956

Tram

De Buurtspoorwegen in de provincie Brabant - Jos Neyens 1982

50 Jaar geleden - Roger Wallijn in Tijdschrift Heemkring Berla nr 22 - 1988

Diligence

De Mallepost - Raf Asselman in Tijdschrift Heemkring Berla nr 13 - 1986

Post en reizigersvervoer op het einde van de 18e eeuw - ESDB 1935

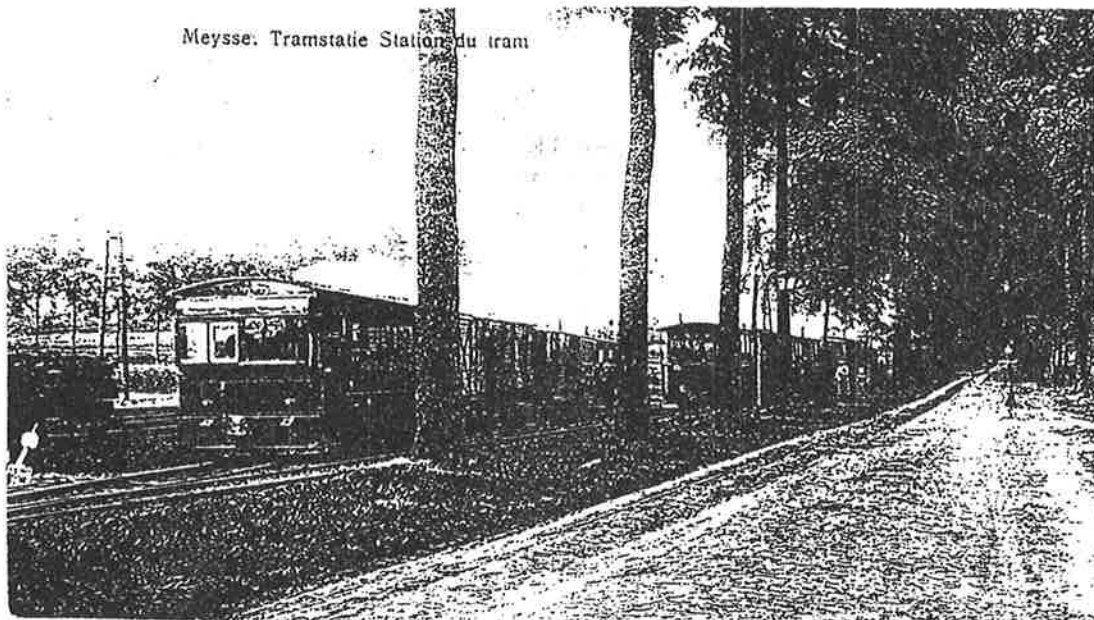
Geschiedenis der gemeente Assche - D. De Grave - 1900

Histoire contemporaine du grand Bruxelles - G. Jacquemijns 1936

Asse vroeger en nu - deel 8 - J. De Brandt 1994

Illustraties

De foto's zijn van Eric Keutgens. Postkaarten van Raoul Moyson. Plannen (details) van het archief Antwerps Tram en Autobusmuseum.

TOPONYMIE MEISE-OPPEM-RODE

Vervolg

<p>Blanckaert - Blakkaert</p>	<p><u>H.C.</u> - 1538 - lant geheten den Blakaert....bij de twee linden Z.B. 1597 - eenen bosch gem. geheten den Blakaert gelegen bij de twee linden.. ... en goederen geheten het Quaetkerckhoff - Gr. 1543 - bosch gem. geh. den Blankaert groot 2.b. metten voriën en opworpen van 3 zijden Z. B. 1635 - hofstede tot Erpsvoorde gemeenlijk genaemd den Blanckaert groot 4 dw. Z.B.</p> <p><u>S.A.B.</u> - 475 - Uitgewonnen van der Ee, bos Blackaert - Cijnsboek van der Ee - Anna van Bouchout = Heyde Blanckaert eussel 3 dw. - 6/7 jaar 4000 mutsaerden ; willen daerin geen beesten laten gaen, wordende schoon toecomend eesterbosch</p> <p><u>S.A.</u> - 5699 - 14.1.1537 Goederen = lant Blackaert bij Twee Linden. 5700 - 20.12.1543 - Goederen bos Blassaert 2 b. pannen inbegrepen. 5706 - 13.11.1586 - Goederen den Blakaert bij de Twee Linden. 5706 - 1596 - bos Blackaert voorheen land bij de Twee Linden.</p> <p><u>S.A.</u> - 5922 - 9.6.1570 verklaren van der Ee = eussel 't welck nu eesterbosch is geheeten den Blanckaert omtrent 3 dw. Limbosch - 5736 - Hypotheek 23.7.1763 : 3 dw 47 r. weyde Rode Langenbemt tegen kerckbosch Rode : Blancken en Hoeylaert en Middelveld 5752 - Successie Jan Verbeyst 19.7.1788... 1 dw. coren in den Blonkaert</p>
<p>Blauwenberg - Bleyenbergh - Blyenberg</p>	<p><u>K.A.B.</u> - 24479 - H. Geest heeft hypotheek 206 op Hendrik Vermeeren op hofstede genoemt den Blyenberg, palende Crogstraet, Coutergat, Cleyne Wouwer waterloop en stede Petrus van Doren, coster.</p> <p><u>S.A.</u> - 9876 - Cijnsboek van der Linden 1707 : hofstede 3 dw. Hasselt tegen Blyenberg block 3 g. 1 st. 5 ganzen 5719 - 2.11.1711 - Goederen Block Crochstraet weg Meysse - Hasselbergh geheeten den Bleyenbergh en Cleyne Wouwer. 5733 - 28.11.1739 - Hypotheek op 3 dw. Crochstraet en hofstede Blyenberg.</p> <p><u>NOT.</u> 6741 - 4.6.1738 - Gebroeders Vermeiren weyde en lant. 3 dw.....r genaemt den Blyenberg. 6762 - 1763 van der Linden verhuurt 3 dw. 95 r. Cleyne Wouwer tegen de Landbeke beneden den Bleyenbergh 8238 - 6.8.1778 hofstede Bleyenbergh. 36377 - behuysde hofstede Hasselt op den Blyenberch 55 r....aen straetje 1828 huys op den Blyenberg 12 r. 77. aen Bleyenberghstraete 36405 - 1842 - boomgaerd 419 F. land 413 F. Bleyenbergh 36411 - 1845 houtkap Blauwenberg, hoeve Moyson.</p> <p><u>ATL. V.</u> 1847 weg 41 : Brussel - Temse de Velden in = Blauwenbergstraet en Nieuwe dreef.</p>

Bleucke	<p>Caertboek 1717 IX 37 : de Berghes blocklandt of Bleucke. Abdij III 41 = Novale tienden 1782 de Bleucke aan Heidestraet.</p> <p><u>C.O.O.</u> 656 B : 1726 de Berghes verkoopt 1-1-21 1/2 bosch en 3-2-25 geroeyt bos Bleuker of Bleubken.</p> <p><u>S.A.</u> 5720 - 24.7.1726 goed. 3 b. 2 dw. 5 r. geroyt bosch de Bleu. 5721 - 25.11.1737 goed weyde Langenbemt aen kerkbos Rode, Bleuke, Hoeylaert en Middelvelt 5746 - 26-4-1733 - Wees Petrus Van den Broeck jaerschare de Bleucke ofte den Hoeylaert 5757 - 27.7.1746 erven Silverhans verkopen claever op de Bleucke.</p> <p><u>NOT</u> 6750 - 9.5.1749 Hendrik Emmerechts huur van kerk Wemmel 3 1/2 b. land de Bleuke Eversem 4756 - 1747 - bos en land de Bleucke aen Hoelaart, Landbeke en Heerenstraet.</p> <p><u>S.A.</u> 3692 - 3.2.1750 - huurceel 3 1/2 b. de Bleuke Eversem 3695 - 10.1.1761 - hypotheek 2 dw. 47 1/2 r. weyde Rode Langen Bemt, Kerkebos Rode, Bleucke, Hoeylant en Middelveld.</p> <p><u>NOT</u> 36357 - 1817 verkoop bomen de Bleucken Eversem 36379 - 1830 hypo. op 3 b. 59 r. de Bluecken, Eversem 36406 - 1843 - houtkap de Bleuck - Eversem 36421 - 1850 - Graan de Bleuken 36425 - 1852 - houtkap Bleukweyde</p> <p><u>ALT. V.</u> Wegel 63 - Heirbaan - Humbeek steenweg - Bleuwegel Wegel 65 - Humbeekseweg - Beigem - Bleukwegel</p>
Blinck	<p><u>S.A.</u> 5741 - 28.7.1692 dwangverkoop graan Jan Jacobs 1 dw. Heystraet over den Blinck</p>
Blindenbos	<p><u>S.A.</u> 5704 - 17.8.1575 - Goederen 2/3 hofstede van 3 dw. Eversem tusschen Blindenbosch en Herbrant. 5706 - 31.12.1593 - rente hofstede 3 dw. Eversem aen Blindenbergh en Herrebrand</p>
Block-Hooghblock	<p><u>H.C.</u> 1472 : uit den Block Z.B. 1508 : 1 dw lant op 't Hooghblock Z.B. 1625 : op 't hooghblock Z.B.</p> <p><u>S.A.</u> 5694 - Schepenbrief 28.11.1508 - 1 dw. 't Hooyblock 5700 - 7.1.1544 - Goed. 1 1/2 dw. Hoogh Block 5722 - 14.4.1763 afstand = 1/2 b. Hooghblock aen Moerstraet. 5723 - 21.12.1792 rente 1/2 b. Hooghblock tegen Moerstraete 5784 - 1/2 b Hooghblock tegen Moerstraete Leenhof Brabant 5893 - 2.5.1570 Armen Ste Claes 5 1/2 dw Hooghblock aen Moerstraete H. Geest - 1521 : Hendrik Van Roo, Hooghen Block bij Mose 3 V.</p> <p><u>C.O.O.</u> 9101 B - Sartrozen 5 1/2 dw Hooghblock aen Moerstraet</p> <p><u>K.A.B.</u> 11840 = 5.11.1607 weg zou van goed Merten Van Roo op goed Sartrozen verlegd zijn (Heyde naar Grimbergen)</p> <p><u>NOT.</u> 2196 - 16.3.1718 - Hooghblock tegen Moerstraete en Karthuysers 36391 - 1835 - 33 r. landt Hooghblock.</p>

Block-Groot Block	<p><u>H.C.</u> 1483 = Groot block - Ipsvoorde Z.B.</p> <p>1545 : 2 b. lant achter de hoeve ter Spriet opt block gemeenlijk genaemd 't Groot Block aen troyen eussele Z.B.</p> <p><u>S.A.</u> 5718 - 18.10.1668 - Goederen helft van Groot Block 3 dw. 68 r.</p> <p>5704 - 9.5.1572 - Goederen 3 dw. 5 r. de grote Kiebus tegen Groot Block.</p>
Block - Cleyn Block	<p><u>K.A.B.</u> 24515/4 - Kerk Rode heeft op weyde Cleyn Block van erven adv. Cole- Cijns 1/2 st. 14 m.</p> <p><u>NOT.</u> 31371.- hoeve Limbos 75 r. 14 e. aen Losgat, Broeckvelt - Kleynenblock en Losgat.</p> <p>36396 - 1837 - houtkap Prins, Kleyn Block Rode.</p>
Cleynen Bodem	<p><u>H. Geest</u> - 1605 = Merten Knops; 1 dw. Cleyne Wouwer in den Cleynen Bodem.</p>
Bouchoutblock	<p><u>H.C.</u> 1598 - 3 dw.la....opt Bouchoutblock Gr.</p> <p>1621 - gelegen in Bouchoutblock tegen den Driessche Gr.</p> <p>1621 - het ...tegen den Hasselenbergh....en tegen den Buytenberch Gr.</p> <p><u>S.A.B.</u> 1622 - Cynsboeck Oranje Meise 1543 = Hendrik van Bouchout 1 1/2 dw. Nazareth, Steenstraet - Asse - Mechelen en stratken naar Hasselt : Bouchoutblock 6 1/2 st. - 19 1/2 m. - 1 cappyn</p> <p><u>S.A.</u> 5707 - goed 23.3.1597 1 dw. Bouchoutblock</p> <p>5711 - 15.5.1613 : familie van Orley rente 5 cappynen op 1 dw. Bouchoutblock</p> <p>5715 - 20.2.1648 : Deylinghe 1 1/2 dw. Hasselt - Bouchoutblock</p> <p>5716 - 13.10.1661 rente op 1 b. Hasselt Bouchoutblock</p> <p>5718 - 21.8.1669 - Goed. 1/2 b. onbehuysde hofstede aen Bouchoutblock</p> <p>5720 - 26.5.1723 - Goed. 1/4 dw. Wouwer aen Bouchoutblock</p> <p>5726 Hypotheek 27.3.1676 7 dw op Bouchout</p> <p>5752 22.7.1786 - inventaris successie block Weduwe Petrus Thielemans = tarwe Bouchoutblock</p> <p><u>NOT</u> 6766 - 30.7.1767 W. Van Hemelrijck - verkoopt graangewas Bouchoutblock</p> <p>36358 - 1817 verdeling Thielemans Bouchoutblock</p> <p>36393 - 1836 verhuring 1 b. 47 r. 97 e Bouchoutblock</p>
Bouchoutbosch	<p><u>H.C.</u> 1579 = 't Bouchoutbosch.....vgl. Schaarbosch Gr</p> <p>1600 - aen den Bouchoutbosch Gr</p> <p>Leenhof Brabant 134 - 1536 Max. Transilvain "behalve den Bosch geheeten den Bouchoutbosch liggende bij Nieuwenroye tusschen den Metnaerbosch en de Pitantie van Grimbergenbosch"</p> <p><u>K.A.B.</u> 24479 - Kerk Rode heeft rente op 339 r. leenroerig Hof van Lier, tegen Calveren eussel, Cortebrouw en Bouchoutboschken, geheten het Preheel"</p> <p><u>S.A.</u> 5733 - 1.3.1740 Lotinghe I b. op Wolvertem op Schriekcouter van Bouchoutbosch en Smaelhoeve</p> <p><u>Abdij III 41</u> : - Novale tienden 1782 onder hoofding Eversem - Limbos : Bouchoutbosch aen Cattestraet - goed toebehorend aan de baron van Bouchout, doch onder Rode gelegen.</p>
Bouchout - veld - land	<p>Leenhof Brabant 470 b. - 1 - 1677 - domein Bouchout = "grootte schone partye saeylant het Bouchout veldt ghelegen vooraen den inganck van voors. casteele, 53 bunder, 1 dw 4 r. daer inne begrepen den HERTISSENPUT"</p> <p><u>S.A.</u> 3474 - Cynsheuysje Bosstraet Bouchoutveld.</p> <p><u>O.K.L.</u> Bouchoutland</p> <p><u>Popp</u> : Boeckhoutsland, tussen kasteel en Kleine Wouwer</p> <p><u>ATL.V.</u> : plan 11 - Bouchoutland</p>

Bouchout - bempt - weyde	<p><u>H.C.</u> 1463 Mijnsheeren van Bouchoutbempt Z.B.</p> <p><u>S.A.B.</u> 470 B - 1689 = elsbosch Bouchoutbempt Hendrik Van Dooren Caertboek 1717 IX : Mr Roose Bouchoutweyde..</p> <p><u>S.A.</u> 5692 - Juli 1758 Norb. de Boeck, Jac. Thomas, Max. Straetmans : straete aen lant Bouchoutweyde geincorporeert. 5793 - 10.2.1789 - verkoop bomen Koeyweyde beghinnende aen Bouchoutweyde Abdij III/41 -Novale tienden 1782 = hoofding Eversem Limbos =</p>
Den Boecht	<p><u>E.S.B.</u> 1932 pag 319 = Bocht, omheind stuk grond ter schutting van het vee</p> <p><u>S.A.</u> 5712 - 1.3.1776 - sterfhuys Paul Jacobs = den Boucht 6.0.11 Gemeente = 17.5.1890 Boechtstraat : payer 180 m. sur 2.50 m. supprimer puits dans ce chemin et remplacer par pompe. Den Boucht = vermeld in verkoopakte vander Linden - Keizerin Charlotte</p> <hr/> <p><u>S.A.</u> 5697 - 29.5.1529 - goed. helft 1 bunder meers Vroene aen Bocht tegen den Heeren Hellicht winninghe aen Cloosterbosch van abdij geheeten den Vorstenbosch 5709 goed 3 dw. op couterken de Boecht tussen Rodeiensbosch aen Groneweg Grimbergen - Capellen.</p> <p><u>NOT.</u> 36345 - 29.1.1809 terrain Meysveld ou Boecht 124 r. 36409 - 1844 - Zaailand de Streeck of Meysseveld of Bought 36410 - 1845 land Bought aen weg Rode en Mechelbaan op Asse</p> <p><u>POPP</u> Bouchtweg : van Brusselweg verleng door den Boucht naar Rodesche Heide</p> <p><u>ATL.Vic.</u> 1847 weg nr 15 Meise - Broeckstr. Hof te Rode : den Boucht. de Potaerdebergerstraat op weg 21 den Boucht - Eversem - Dries - wegel 62.</p>

(wordt vervolgd)

E. van Hemeldonck

HET IS NOOIT TE LAAT !

Het is bijna niet te geloven. De wonderen schijnen de wereld nog niet uit ! Eindelijk, nu ik bijna op pensioen ben, krijg ik de reeds zo lang begeerde "ZEER GOED" op mijn huiswerk. Van Zuster Marita in hoogsteigen persoon, kreeg ik een kaartje toegezonden met als tekst :

"Graag geef ik U voor Uw fijne bijdrage in Berla "ZEER GOED". Deze keer drukt de inkt van "zeer" ook goed !".....

De "ZEER GOED" was een afdruk van de zolang begeerde stempel.

De eigenlijke reden van mijn vroeger zo intens verlangen had helemaal niets te maken met een soort competitiegeest, het was er mij vooral om te doen de beloning in de wacht te slepen die er aan vasthing. Deze kleverige beloning die zoet smaakte als honig, kocht ik met het verdiende kapitaal van 1 fr.. Ik heb in onze straat in Leuven het snoepwinkeltje zo vaak bezocht, want ik wist ze liggen de karamellen in de blinkende papiertjes : 4 voor 1 fr.. Zalig !!!! En ze bestaan nog, alleen, een mens evolueert, en eerlijk gezegd de pralines van bij Laurent van Leon Van Malderen smaken nog beter.

Het kaartje heeft mij dan ook "plezier gedaan". Dank U, Zuster Marita, het doet deugd te zien bevestigen dat wij "oudjes", (de categorie waarbij ik volgens mijn kinderen al zou behoren) ook nog iets kan !

Eigenlijk spijt het mij niet dat ik in Leuven opgroeide en zo verplicht werd daar naar school te gaan, want ik hoor over het "schoolleven van vroeger" hier te lande de wildste verhalen. Van meesters die met regels op de knoken van de vingers timmerden, kinderen die als in aanbidding voor het bord, vooraan gekniel op de "trée" moesten zitten, of pijnlijker nog, als het te erg werd, met de blote knieën in de blokken. De hoeken van de klaslokalen schenen ook druk bezocht maar dat was bij ons ook wel het geval. Piet die heel wat broeken op de schoolbanken versleet, heeft inderdaad geen kleine oren. Van de meester naar 't schijnt, die er vaak aan heeft getrokken. Als je het mij vraagt allemaal leraars met een ietwat "sadistische neigingen". Gelukkig heb ik dit regime niet moeten ondergaan want anders was er van mij niet veel meer overgebleven. Niet voor niets natuurlijk dat de stempel "Zeer" van "Zeer Goed" vaak op mijn rapporten ontbrak. Maar het is weeral bewezen, het is nooit te laat om zich te beteren !

Julia Cornelissen

KORT GENOTEERD

- Marcel Verbelen en Seraphine Dries uit de Parklaan vierden op 3 augustus hun gouden bruiloft. Hartelijk gefeliciteerd !
- Heemkring Soetendaelle uit Merchtem publiceert een nieuw boek "Merchten ons dorp" ter gelegenheid van hun 25 jarig bestaan. Deel 1 verschijnt in november, deel 2 in het najaar van 1997.
- Historische en Heemkundige Boekenbeurs "De Luister van Brabant" gaat door op zondag 20 oktober van 9 tot 19 uur in het Cultuurcentrum, Dorpstraat te 3078 Meerbeek.
- De prijs voor heemkunde, die ieder jaar wordt uitgereikt door het Verbond voor Heemkunde, gaat dit jaar naar de kringen St Hubertus - Tervuren en naar Soetendaelle - Merchtem. Proficiat. (Berla kreeg deze prijs in 1988).
- Bij Heemkring De Semse in de Schranshoeve te Zemst zal van 2 tot 24 november een tentoonstelling over gietijzeren grafkruisen te bewonderen zijn.
- De Landdag van het Nationaal Verbond voor Heemkunde gaat dit jaar door in de provincie Vlaams-Brabant, te Tienen op 12 oktober. Het thema is "Suiker in historisch en volkskundig-gastronomisch perspectief". Info : 03/658.90.34.
- Van 9 tot 29 september is er een tentoonstelling in de Schranshoeve te Zemst, over "Landbouw en landbouwers te Zemst".
- Zaterdag 5 en zondag 6 oktober, van 14 tot 19 uur organiseert "De Semse" in de Schranshoeve haar jaarlijkse genealogische namiddagen, in samenwerking met de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde.
- Voordracht : "Archiefstukken die te vinden zijn in het Bisschoppelijk Archief" door de Heer Aloïs Jans, historicus. Lokaal : "De Dijle", Ontvoeringsplein 1, Mechelen om 20 uur, op vrijdag 11 oktober.
- Voordracht : "Het Belgisch Staatsblad en de Provinciale Memorialen als bron voor Familiekunde", door de Heer Daniël Notredame, in het Ontmoetingscentrum Westrand te Dilbeek om 20 uur, op woensdag 9 oktober.
- Voordracht : "Onze voorouders in de legers van Napoleon" door de Heer Eugène de Lelys, eveneens te Dilbeek om 20 uur, op woensdag 13 november..
- Vijfde nationale genealogische computerdag, in Centrum Zon en Zee te Westende, op zaterdag 26 oktober.

Achiel Jacobs

ASLK

we doen met u mee

**hoogstraat 1
1861 wolvertem
tel. 269.00.40**

**boechtstraat 21
1860 meise
tel. 269.08.93**

berla wordt gesteund door

**zakenkantoor bogaerts
boechtstraat 15 - 1860 meise
tel. 02/269.99.70**

**DE BANK
DIE JE
RUIMTE GEEFT.**

Ruimte geven is openstaan voor ieders plannen en projecten en ze helpen realiseren. Ruimte geven is mogelijk maken wat onmogelijk lijkt. In bankzaken maakt dat een wereld van verschil.

**f. de weerd
nieuwelaan 110
1860 meise
tel. 269.01.63**